

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K,
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhelyi, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta
takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489.sz.

Hogyan teremtsünk ipart?

Írta: **Dr Hollós István.**

A „Székelyország” ez évi ti-
zenkilencedik számában *Sassi*
Nagy Lajos tanár ur igen len-
dületos szavakkal hívta fel a
székelység figyelmét arra a kér-
désre, hogy védjük meg a há-
zai ipart.

Tapasztalásból tudom, hogy
mihelyt védelemre szorítkozik
valaki, annak vesztett ügye van
— még akkor is, ha megnyeri
egyszer-kétszer az ügyet. Az
iparvédelem helyett azért így
szerelném formulázni a csata-
kiáltást: **ipari kiotételünkkel
induljunk hódító körútra a
külföldön!**

Hogy ezt a hangot hamarabb
megérti a magyar, főleg a szé-
kely ember harcias lelke — azt
nem nehéz megokolni.

Tehát sok magyarázat helyett
csak arra kell szorítkoznom,
hogy miként csináljuk meg ezt
a hódító körutat?

Először is idebent a legszi-
gorubban örökdjünk, hogy a
magyar áruk hírnevét ne csor-
bítsák meg ezentul a hamisítá-
sokkal dolgozó kufárok. Dánor-
szág nem termel jobb vaját,
Franciaország nem termel jobb
bort, Angolország nem gyárt
jobb posztót, Svájc nem készít
jobb sajtot, mint Magyarorszá-
gon néhány szegény és becsü-
letes termelő és gyáros, — de
aki ott merészelné hamisítani a
vaját, bort, posztót, sajtot, tu-
róit, azt koldussá tennék az or-
vosok, mérnökök és iparosok
közül választott polgármesterek,
jegyzők, megyei, városi föliszt-
viselők.

Nálunk ellenben — csak a
jogászok kezében lévén az egész
közegészségügyi, építészeti, ipari
kereskedelmi közigazgatás — itt
süket füleknek beszél mindenki,
aki a kereskedelem és ipar ér-
dekében a közigazgatáshoz for-
dul, vagy a törvénykezéshez.

Nálunk — a statisztika ada-
tai szerint — a jogászok kezé-
ben levő ipari kihágásokat bü-
ntető hatalom úgy viselte gond-
ját a tisztességes kereskedelem-
nek és iparnak, hogy 1912. év-
ben csak 2907* esetben találta
érdemesnek megbüntetni az
élelmi cikkek hamisítását, — ipari
cikkek hamisításáért pedig soha
sem vett magának fáradságot
eljárni: holott az még inkább
napirenden van, hogy gyapju
helyett pamutot, selyem helyett
durva kócot adnak el.

De hát ehhez a jogászokból
álló közigazgatás mitsem ért.
És így aztán a tej-, bor-, liszt-,
zsirhamisítások háborítlanul foly-
nak Magyarországon, — ahol
iparfejlesztésről hasztalanul ál-
rándoztak már a legnagyobb
magyarnak ellenfelei is. Ők sem
akarták kiereszteni markukból a
közigazgatás gyeploit, utódaik
sem akarják követni az egész
emberiség példáját. Mert már a
Balkán államok is Amerikát, Né-
metországot, Angolországot kö-

*Tejhamisításért 808 egyén, hamis tej
forgalomba hozataláért 1267 egyén lett
enyhén megbüntetve, zsirhamisításért 21
egyén, liszt és kenyérhamisításért 39 egyén,
borhamisításért 115 egyén, hamis bor for-
galomba hozataláért 12 egyén lett, csak
megbüntetve. Holott 127 város és 11,000
közégekben nincsenített lett volna a ható-
ságnak alkalmja a tisztességes kereskedelem
védelmére erőlyesen fellépni: Szerző.

vetik, vagyis a járások, városok,
községek vezetését a jogászok
kezeiből kivették. Csak Magyar-
ország az egyetlen állam a föld
kerekségén, ahol az ipar, keres-
kedelem, közegészség, középí-
tészet, tudomány, művészet
ügyeinek vezetése a jogászok
kezeiben van...

Amig ez így lesz, addig ne-
hezen fog menni itt a tisztés-
séges iparnak és kereskedelem-
nek jövőt teremteni, vagy épen
piacokat szerezni külföldön...

Mert hogy van mivel hódító
körútra indulni a magyarságnak,
akár az őstermelési cikkekkel,
akár házi-ipari készítményeivel,
azt frázisok helyett a következő

levéllel bizonyíthatom, amelyet
egy Amerikába szakadt lelkes
magyar kereskedő írt nekem,
miután a mult évben itthon
járt és kísérletet akart tenni
arra nézve, hogy valamelyik
magyar községgel szerződésre
lépjön házi-ipari cikkek előállí-
tására és átvételére nézve.

Elutazása félbeszakította egy-
előre tervét, de most egy ame-
rikai érdekeltséggel társulva,
nagyobb szabásu exportot akar
tervezni s erre vonatkozólag a
következő sorokat intézi hozzám.
Én pedig átadom azokat az ér-
deklődő közönségnek:

San Francisco California, 1914. április 19.

Tekintetes **Dr Hollós István**

urnak Budapest, Hungary.

Igen tisztelt Doktor ur!

Igéretemhez híven már régebben
szándékoztam írni, de annyira el volt-
tam foglalva egyéb dolgokkal, hogy

Az ingyen föld.

— Amerikai életképek. —

Írta: **Bakcsy Kornél.**

A mult hetekben a Southern Paci-
fic vonalán utaztam Salembe, Ore-
gon kormányzói székhelyére. Föl-
tűnt, hogy az állomások alig na-
gyobbak, mint nálunk egy jókora
őrház, holott egyik-másik városnak
5—10—15.000 lakosa is van, több
helyen két, három helyről is futnak
össze a vonatok. Salemben, mely
elég nagy város és kormányzói
székhely, hasonló kis kunyhó volt
az állomás. Érdeklődtem a dolgok
iránt és a mi szempontunkból szinte
hihetetlen dolgokat tudtam meg.
Magam sem hinném el, ha nem két
szememmel győződtem volna meg
róla.

A legtöbb állomáson egy emberből
áll az egész vasuti személyzet. Ő az
állomás főnök, a telegráfos, a jegy-
kiadó, a postás, ő intézi a teherárakat,
szóval mindent. Az állomási épület
két szobából áll: egyik a várterem,
másik az iroda. Mindkét helyiséget

maga az állomásfőnök seprí ki min-
den reggel, a teherárakat, már miket
a személyvonat visz, ő maga tolya
ki kis kizitáskával a vonathoz és
adogatja föl, a postás zsákokat ő
szedi le, ha hideg van, befűt a
kályhában, ha sötét van, meggyújtja
a lámpákat és így tovább. Pedig
hát nem valami bakterházat dirigál,
hanem egy tizezer lakosu városnak
az állomását és nem csak amolyan
közönséges ember, mert egyuttal
városi tanácsos is.

És elgondolom, mi lenne a mi máv.
rendszerünk mellett. A kis kunyhó
helyén egy nagy épület. Külön I., II.
és III. osztályu váróterem és bizo-
nyára külön díszes terem a kormány-
zónak. Azután egy aranygalléros fő-
fővasutas, legalább négy aranycsil-
lagos vasutas, egy screg altiszt,
pályaőrök, váltóőrök, portások, hor-
dárók, szolgálk. Fényes lakás az ál-
lomásfőnöknek és külön irodai szo-
bája, azután külön helyiség az ins-
pekciós tisztnek, a fölviigyzónak, a
jegykiadásnak, a podgyásznak, a
teherárúnak, az altiszteknek, a szol-
gáknak.

igazán nem értem reá. Valószínűleg méltóztatik még reám emlékezni. Mult év július havában, otthonlétem alatt, több ízben fennjártam Önnél a magyar gyártmányok kiviteli lehetőségei iránt érdeklődni.

Doktor ur akkor melegen ajánlotta, hogy foglalkozzam a magyar háziipari termékekkel és ki is fejtette igen életrevaló eszméjét, a háziiparnak a közgazdasági hatóságok közbenjárása volna, ha a termékekre külföldi piacot biztosíthatnánk. Ha a kereslet meg volna, akkor aztán vagy altruisztikus vagy kereskedelmi alapon össze lehetne egy olyan konzorciumot hozni, amely a nyers anyagra pénzt előlegezne, a kész munkákat összevásárolná és a külföldre szállítaná.

Hogy ez nemzetgazdasági szempontból milyen óriási fontossággal bírna, azt mindazok, akik csak nagyjában is ismerik földmiveseink szomorú anyagi helyzetét, könnyen megítélhetik.

Rövid ideit otthon tartózkodásom alatt hozzá is fogtam az adatok beszerzéséhez, mert hiszen nemcsak hazafias és emberbaráti, hanem üzleti szempontból is előnyös volna a háziipari cikkekkel való kereskedés. De arra a sajnos tapasztalatra jutottam, hogy a mi kereskedőinkben vajmi kevés az üzleti szellem. Sem magán vállalat, sem az Országos Magyar Háziipari Szövetkezet vezetősége nem mutatott kedvet arra, hogy a távoli piacok kikémlelésére és annak megszerzésére egy néhány korona áldozatot hozzon. Egyáltalában nem voltam képes mintát beszerezni és kénytelen voltam Amerikába minden eredmény nélkül visszatérni.

És mindezt helyettesíti itt egy négy méter széles, hat méter hosszú házikó két szobáskával. Már most vegyük elő a papírost és számítsuk ki, micsoda rettenetes összegre rugott a fölösleges kiadás, a mi itt nincs meg és megmarad a vasutársaságnak. Pedig talán még nagyobb felelősség nyomja ennek az egy embernek a vállát itt, hol házikója előtt rohannak el a Southern Pacific száguldó expressz-vonatai. De meg is fizetik érte, mert 200 dollárt kap havonta, vagyis egy évre 12.000 koronát. És reggelenként szépen kissepri az állomást.

Igen ám, mert Amerikában nem szégyen a munka. Nagyon gazdagnak kell annak lenni, ki képes cselédet tartani. Mert teljes ellátáson kívül egy szobaleánynak 25–30 dollár, egy szakácsnénak 40–50 dollár, egy kocsisnak vagy sofförnek ugyanannyi a havi fizetése. Így azután a lakosságnak alig 15–20 százaléka tart cselédet. Minden család saját maga végez el minden munkát.

A szomszédba lakik egy orvos, ki egyuttal gyógyszerész is. Az ablakom az ő telkére nyílik és sokszor megfigyeltem mit csinál. Emeletes háza van. Az emeleten ő lakik

Tudva azt, hogy Doktor ur menyire szíven viseli a parasztjaink helyzetének a javulását és milyen fontosságot tulajdonít a házi ipar fellendülésének, most Önhöz fordulok személyesen mintakért, remélve, hogy sikerülnie fog a kormány vagy mások útján azokat beszerezni.

Mióta ugyanis visszajöttem Californiába, melegen érdeklődtem az itteni lehetőségek iránt. Ugy kereskedői, mint tökéörökben meglehetősen szívélyesen fogadták az eszmét. Arról biztosítottak, hogy minden kézimunka útján előállított cikknek, legyen az játékszer, csipke, szövés vagy más egyéb holmi, nagy a kellelősége itten. A japánok és kínaiak rengeteg mennyiségű csecsebecsét, vázát, himzést stb. adnak el californiai városokban még pedig olyan magas áron, hogy azok, akik ismerik Japánt és tudják az ottani árakat, teljesen elhűlnek tőlük.

A californiai közönség lassanként már kezd beleunni ezekben a keleti dolgokba és mint mindenben, úgy ezekben is újdonságra vágyódnak. A suffragette-congressus alkalmával a Vigadóban kiállított női kézimunkák gazdag színpompájukkal, gyönyörű mintáikkal és művészi kidolgozásukkal engem is elragadtattak és megvagyok győződve, hogy itt kapva-kapnának az ilyen dolgokon.

Én már eddig egy idevaló kitűnő összeköttetésekkel bíró üzletemberben az érdeklődést annyira felkeltettem, hogy hajlandónak nyilatkozott pénzt befektetni. Ugy ő, mint néhány kereskedő, várják a következő mintákat:

- 1.) Csipke (különböző minőségű).
2. Himzések (bluzra valók)

Ötszobás lakásban, a földszinten van a gyógyszerész, a melyben azonban árulnak mást is; dohányt, füstöt, edényeket, festéket, még kocsikenőcsöt is. Az orvos nőtlen ember, egy idősebb kisasszony van a háznál, a ki főz is, takarít és a boltban, illetve gyógytárba is van.

A doktor ur reggel hatkor már aprítja a fát a fűszerben, majd a két lovát megeteti, megitatja, megkefeli azután a tehenet látja el, majd meg locsolja a kertet, itt-ott gyomlál, ültet. Reggeli után ellátogat a betegekhez, délután befog és a távolabb lakó betegeknek vizitál. Hazajövet felgyürkőzik, megmossa a kocsit, szénát ad a lovaknak, ellátja a tehenet és vacsora után fölmeleg a klubba. Vasárnap egy csomó különféle orvosságot rak a kocsira és kora reggel elindul ki a farmokra.

Ha beteget talál, megvizsgálja, mindjárt elis készíti az orvosságot, a hol nincs beteg, ott pipere cikket vagy egyéb háztartáshoz szükséges dolgokat szed ki az ülés alól és azokat igyekszik eladni. Késő este van, mire haza kerül...

A napokban a mint jöttem hazafelé a szántó-földről esett az eső, egy csatakos emberrel találkoztam az úton. Tetőtől-talpig csupa sár, az

3.) Házi szövésű törülköző és törülkőruha.

4. Játékszer. (Babák stb.)

5. Kosár áru.

Mindegyikből nagyon kevés kell, épen csak annyi, hogy az emberek maguknak fogalmat alkossanak felőlük. Minden mintán feltüntetendő az ár, az előállítható mennyiség és az előállításához szükséges idő.

Amint ezek megérkeznek, azonnal részletes jelentést küldenek a Múzeum Igazgatóságának, sőt még az is lehetséges, hogy rögtön eszközölnék egy próbarendelést.

California mostan mondhatnám a legfontosabb állam az Unióban kereskedelmi szempontból. A Panama csatorna megnyitása már csak napok kérdése és az kétségtelen, hogy európai árucikkek nagyobb mértékben fognak beözönlenni. San Francisco lesz a gócpontja a Csendes tengeri kereskedelemnek.

Az 1915-iki világkiállításra milliókra menő vendégeket várnak és azokkal a magyar termékeket a világ minden részében megismertethetik.

Több női kézimunka stb. fogy itt el fejenként, mint bárhol a világon. Nemcsak mert a lakosság gazdagabb, hanem mert az éghajlati viszonyok olyan kedvezőek, hogy a nők állandóan könnyű ruhákban járhatnak, tehát több csipkére s egyéb piperére van szükségük.

Azt hiszem az idő épen megérett a cselekvésre és feszült érdeklődéssel várom a levelem hatását. Dr. ur nagyon lekötelezne, ha magán levélben kegyeskednék erre a választ megadni, mert tudom, hogy az gyorsabban fog megérkezni.

Ha esetleg szükség lenne erre az adatra, megemlítem, hogy a fentebb

hivatkozott ur neve Roland Letts Oliver és címe: Bacon Building, Oakland, Cal. Társulajdonosa a California Cal. A Doak Gas Engine Company Stege, Contra Costa County, Cal. A Doak Gas Engine Company, Oakland és számos más vállalatnak. Felvilágosítást bármely kereskedelmi egyesület készséggel ad felőle.

Magam több ajánlólevelet küldhetek, ha szükséges, ha jól emlékszem, egy néhányat már személyesen bemutattam.

Bocsánat, hogy ilyen hosszadalmas levélben merítem ki türelmet, de az ügy megérdemel az átlagosnál több figyelmet.

Kiváló tisztelettel,
Fonyó F. József.

Erdély bajai.

IV.

A Székely Társaságok Szövetsége évi rendes közgyűlései által, amennyiben azokat minden évben más-más helyen tartja meg, előmozdítja azt az öröndetes alkalmat, hogy a közgyűlés körzetének egyes gazdasági ágaira a figyelem reá tereltesse. Alkalmat ad továbbá arra is, hogy egyes emberek helyes és megfontolásra méltó eszméi a közérdek javára felszínre hozassék és tágabb, szélesebbkörű vita tárgyává tétesse.

A szövetség munkálkodását bővebben ecsetelni nem kívánom, hiszen azok, akiket ennek a szükséges intézményünknek munkássága érdekel, ne sajnálja a fáradtságot a folyó évben Marosvásárhelyen tartandó közgyűlésen való megjelenéstől. Ott ugyanis minden székely vendégjoggal bír.

egyik kezében egy batyut vitt, a másikban egy háromlábú mérnök-léce, a vállán meg egy tekeres drót. Az állomásra igyekezett az országúton. Beszélgetni kezdtünk és kiderült, hogy állami főmérnök, ki a határba dolgozott két napja s bevégezte a munkáját és megy vissza most a hivatalába. Elképedtem. Hol van a kocsi, amely a nagyságos főmérnök urat viszi, hol vannak az állami szolgák, kik a szerszámokat cipelik?

Itt a nyugaton minden ház fából van építve. Még a legszebb paloták is. Köépület egyáltalán nincs. Kéthárom emeletig fából építik a házakat, azon felül levőket pedig acélvázból és vasbetonból. És csaknem mindenkinek saját háza van. A míg nőtlen, burdosházban lakik, de ha megnősül, saját házába költözik. Amerikai leány férjhez sem megy olyanhoz, ki más házában lakik bérben. A házépítés igen gyorsan megy négy-öt nap alatt fölépítenek egy 3–4 szobás házat.

Mert a legszegényebb munkásnak is van három-négy szobája. Külön hálószoba, ebédlő és amolyan szalón-féle társalgó. Ott vannak közönséges gyári vagy kikötő munkások, kiknek 5–6 szobás fényesen berendezett

lakásuk van. Tehetik is, mert 6–8–10 dollárt keresnek naponta. Ha hazajönnek, levetik a munkásöltönyt 5–6 fogásos dinnert esznek, pompás karosszékekben ülve olvassák el a napi újságjukat, vagy hallgatják a feleségük zongorázását.

Az amerikai nép rendkívül nagy intelligenciával bír. És ezt az iskolázásnak köszönhetik. Itt nyolc évtől tizenéves koráig iskola köteles minden gyerek, fiú, vagy leány. Ez az úgynevezett alsó iskola. Hat évig tart ezen idő alatt megtanítják lehetőleg mindenre, a mire az életben szüksége van. Megvetik az alapjait egy olyan gyakorlati általános műveltségnek, amely után már saját lábán képes járni és gondolkodni. A ki tovább akar tanulni, az az úgynevezett High schoolba megy. A kiket azonban már korán elszólít a kenyérkereset, azokat esti tanfolyamokon és a templomokban tartani szokott úgynevezett Sunday schoolban tanítják meg arra, amit tudni kíván. És mind a kettő ingyenes.

E nevelés a titka annak, hogy a legutolsó amerikai napszámok is sokszor intelligensebb, mint nálunk sok titulussal bíró ember és a munka szeretetében és megbecsülésében kiforrott lelke adja meg mindenkinek azt a büszke önértékét, hogy az állam én vagyok, hogy az ő szavazata is egy tényező, mely ennek a hatalmas nagy államnak, az Uncle Samnak a sorsát intézi.

(Vége.)

Reá tért az alapszabályok keret-szükségének kifejtésére.

Legnagyobb hiánya a Szövetségnek, hogy annak a belépő Székely Társaságokon és más közgazdasági és közművelődési egyesületeken kívül csupán a székelyföldi országgyűlési képviselők, egyes egyesületek elnöke és titkára, a székelyföldi miniszteri kirendeltség marosvásárhelyi irodájának vezetője, a székelyföldi fő- és alispánok, valamint polgármesterek a rendes és hivatalos tagjai.

Országos munka kifejtéséhez ugyanis szükséges az, hogy minél szélesebb körű legyen az az egyesület, amely a köz javára munkálkodni kíván. Példa erre a cseh nemzeti szövetség, amelynek egyes emberek is lehetnek a tagjai s amely hasznos munkásságának kifejtését egyenesen annak az egyes emberek-ből összeteborozott gárdának köszönheti.

A hivatalbéli tagok egyik egyesületnek sem lelkes tagjai, hiszen azok ha részt vesznek is esetleges kötelesség érzetből az egyesületi élet irányításában, azt nem szívvel-lélekkel, hanem csak hogy eszközlik. Abban pedig nincsen köszönet.

A közéleti tevékenységhez lelkesedés, ambíció és reátermeltség kell. A közéleti tevékenységre olyan emberek valók, akiket arra a munkásságra nem kényszerítés hajt, hanem a saját szívük dobogása, önelkük sugallata ösztönöz.

Egy-két lelkes ember ugyanazt a dolgot, minden irányban átérezni, áttanulmányozni képtelen s így munkájuk, bármily odaadóan is teljesítse azt, mint egyoldalú, — becses és értékes gyümölcsöket nem teremhet. De különben is figyelmük mindenre nem is terjedhet ki, hiszen az ember tevékenységi köre korlátozott.

Változtassa meg tehát alapszabályait a Szövetség és mondja ki, hogy a Szövetségnek alapító, rendes és levelező-tagjai vannak.

Alapító tagja lehessen a Szövetség az, aki a székelynemzeti alap megteremtésére egy bizonyos összeget lefizet. Levelező-tagja pedig mindaz a lelkes székely-magyar honfi vagy honleány, aki a székelység érdekében hasznos munkásságot fejt ki, aki a székely-ügy előmozdítása érdekében kifejtett tevékenysége nyomán eredményt képes felmutatni.

Rendes tagjai maradhatnak a Szövetség ezidőszerinti tagjai is.

Az alapszabályok ily értelmű megváltoztatása eredményezné egyszer azt, hogy a székely nemzeti-alap magva állana elő s hogy a Szövetség működése szélesebb körre terjesztetné.

Azok, akiket a közgyűlés levelező-tagokká megválasztani érdemesnek ítélne, mind egy-egy lelkes munkatársa volna a Szövetségnek, mert a levelező-tagga választás által neki juttatott kitüntetés, a Szövetség s

így ezuton a székelység ügyének állandó és lelkiismeretes munkálását követelné meg.

A levelező tagoknak aztán hivatásuk lenne az, hogy minden oly dologra, amely a székelység egyetemes, avagy általánosabb jellegű, de egyébként parciális érdekét előmozdítani alkalmasnak látszik, hívja fel a Szövetség figyelmét. Hivatása volna továbbá az is, hogy a Szövetséget munkásságában támogassa, az egyetemes székely érdekért vívott harcában, mint fáradságot és félelmet nem ismerő katonája annak, működő közre.

Alapszabályszerű keret hiánya a Szövetségnek, hogy ügyeit a központi iroda intézi ugyan, de a központi iroda nem oszlik szakosztályokra, hogy az a kedvező helyzet állhasson elő, mikép az ügyeket minőségüknek megfelelően nem kizárólag arra hivatott szakemberek látják el.

Én meghajlok a Szövetség elnökének és főtíkárának sokoldalúsága előtt ugyan, de amint fentebb említettem, egyes emberek bármily széleskörű ismerettel biranak is, igen könnyen egyoldalúan bírálhatnak el egy kérdést, ami aztán a közös munkára csak bénítólag s minden esetre károsan hat.

A levelező tagokban sok és különféle szakembert nyerhetne meg a Szövetség és így módjában lenne minden felmerülő kérdésben az arra hivatott szakemberek véleményét kikérni s azt a szakvéleményt a közjavára értékesíteni.

Tessék tehát a Szövetség kebelében szakosztályokat felállítani, az egyes szakosztályokba a Szövetség tisztviselőin kívül az arra hivatott és alkalmas levelező-tag szakfőnököket beválasztani.

Ugy érzem, hogy ezen szakosztályok szükséges voltát bővebben indokolni nem szükséges, de azért reá mutatok arra, hogy ha a Szövetség kebelében ily szakosztályok létesülnek, az erdélyi egyesületeket a Szövetségbe való belépés eszméjének megnyerni — nem lesz nehéz, mert akkor az egyes egyesületek, tagdijuk ellenértéke gyanánt elnyerik azt, hogy céljaikat a Szövetség elő fogja mozdítani. Ma ugyanis a székelyföldi egyesületeknek a Szövetségbe való belépés mi eredményt sem biztosít s így nem nehéz kitalálni, hogy bizony épen ez az oka is annak, hogy a székelyföldi egyesületek zöme nem tagja a Szövetségnek.

Az emberek ugyanis, fizetni anélkül, hogy annak a fizetésnek ellenértéke ne lenne, szívesen nem fizetnek. Áll ez természetesen az egyesületekre is. De ha a fizetés ellenében valami előnyt vél elnyerni, szívesen meghozza vagy szívesebben teljesíti az áldozatot.

Végül hiánya a Szövetségnek az, hogy nincsen meg a megfelelő vagyona és így nincsen olyan helyzetben, hogy egyes eszmék megvalósítása érdekében áldozatot hozhasson, hanem mindég arra van kárhoztatva, hogy a megvalósítás érdekében könyörögjön.

Ha nekem mindég kérni kell azt, hogy valami üdvös eszmémet más kegyeskedjen megvalósítani: vagy remélt eszmém nem ér megvalósulást, vagy a megvalósulásában nem lesz köszönet. De ha magam is megtehetem, úgy száz eset közül kilencvenötben sikert fogok elérni.

Szükséges tehát a Székely Nemzeti Alapnak mielőbbi megteremtése s ezért a Szövetségnek fáradságtól visszarettenie nem szabad még akkor sem, ha azt az alapot koldulásal lehetne csak megteremteni.

E célból a gyermeknapok mintájára egy országos gyűjtést kellene rendezni és lehetne még egy tárgysorsjátékkal is néhány ezer koronát megszerezni. A cél szent s a cél szentesíti az eszközöket is.

Nem foglalkozom ezuttal tovább a tárggyal s így bezárom e cikksorozatot azzal a hő kívánsággal, hogy úgy az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, mint a Székely Társaságok Szövetsége fontolja meg és lehetőleg valósítsa is meg ezeket a szerintem egyedül célszerű és biztos sikert garantáló eszméket, de fontolja meg ma, mert még ma menthető a székely ügy, holnap pedig esetleg már végkép elveszett...

Ne szidd a székelyt...

Ne szidd a székelyt szüntelen,
Ármánykodó világ!
Szidnivaló-e a szétszórt,
Eltaposott virág?

Szidnivaló-e a madár,
Midőn a porba hull,
Vagy szárnyaszegetten
Utca sarába fúl?

Szidnivaló-e a határ,
Ha a jég elveri?
S rajzanak fölötté
Az inség rémei?

Szidnivaló-e az odvas tölgy,
Mely a vihart állta,
De belsejét a szű
Lassanként kirágtá?

És ha látsz az úton
Haldokolva fekvőt,
Meg kell-e engedned
Feléje a gyeplőt...?

Ne szidd a székelyt szüntelen,
Ármánykodó világ!
Meglásd, hogy terem még
Hunniában virág.

Hall még vig madárdalt
A bús székely erdő,
A levágott sas-szárny
Csodamódra kinő.

A jégtport mező
Lesz még zöld s kalászos,
Csakhogy idegennek
Több kalászt az nem hoz.

Erdőknek zugása:
Lesz még kuruc-zsoltár,
Rab nbánok földjén
Föstölög még oltár...

De volna ez álom,
Híu remény, vakhit:
Mégsem láthatnátok
Múlása kinjait.

Gőgös gyeplőtartók!
Gázoljatok rája!
Nem megyen a székely
Társ nélkül halálra!

Véresen, porosan
Felkel az a beteg,
S még az Isten is sir
Mit csinál veletek!

Baiás Béla.

Hozzászólás.

A „homoródalmási barlang kincséről” c. közleményhez néhány megjegyzést fűz **Szemere László:**

Ismeretlen e név az udvarhelyi olvasóközönség előtt, azért személyi bemutatkozásul előre bocsájtok annyit, hogy egy Csikban megtelepedett természetrajongó vagyok. Ide is a természetszeretet hozott: régi vágyam volt mentől vadregényesebb helyen, mindazon által magyarok lakta földön élni.

E két szempont irányítja tollamat, igyekeztem Csik szépségeit ismertetni olyan szempontokból, amilyenekből a helyben élők rendszeren nem szokták megírni, ezideig a helyi lapokban.

Tettem azonban egy-egy kirándulást a szépségekben ugyancsak bővelkedő szomszédos megyékbe is. A homoródalmási barlangot tavaly októberben néztem meg Ébner Sándor csiksomlyói természetrajztanár barátommal. No meg Homoródalmáson lakó Szabó Károly barlangvezető barátunkkal.

Nem olyan szempontból mentünk, hogy a denevérguánó mennyiségét és értékét mérlegeljük. Ébner barlangi medve és egyéb fosszilis (megkövesedett, kiásott csontok) én pedig a sarki hófajd csontjai után turkáltam; figyelve odamenet és visszajövet a környező vidék madárvilágát. Mert hogy Csikszeredától a barlangig s ismét vissza, az utat gyalog jártuk be; nem lévén nagy a távolság. Barátom azonkívül színes fényképfelvételeket készített a környező falvakban még meglévő pompás népviseletről a Nemzeti Múzeum számára.

Szóval gondtalanul csatangoltunk; üzleti szempontoktól nem vezérelve. Ébner ugyan figyelmeztette az alalmási gazdákat (akikkel véletlenül éppen találkoztunk), hogy a denevérguánót (trágya) érdemes lenne a szántóföldekre kihordani.

Nem a gondolat elsőségét akarom vitatni ezzel, mert hiszen irtódom minden olyan lépéstől, ami a természeti kincsek megsértésével, illetőleg

ily irányu értékének csökkentésével juttat jövedelmezőséghez. Ugy értem ezt, hogy lehetőleg úgy értékesítsünk természeti erőt, vagy a jelen esetben guánót, hogy azáltal a helyzet esztétikai egésze csorbulást ne szenvedjen! Persze nem mindig lehetséges ez s ha horribilisnek (rettenetes) mondható az ellenkező eljárás anyagi haszna, akkor abba belenyugszik a természetkedvelő. Pl egy óriási mocsár területe többet hoz lecsapolva, mint érintetlenül hagyva a vadászat; legfeljebb a haltenyés és érdekei által csorbitva nagyszerűségében.

A homoródalmási barlang guánó-anyagának Péterfy Tamás ur által javasolt értékesítése oly mértékben csökkentené a barlang és a környező vidék természetrajzi műemlékértékét, ami már nem arányos az értéknyszerűséggel, még ha az fel is megy egy félmillió koronáig.

Gondolják meg kérem, hogy a javasolt értékesítési mód keresztülvitelével megszűnik a barlang jelenlegi vonzereje. Örökre és az egész országra kiterjedőleg. A guánó legnagyobb része azon üregekben van, amelyekbe kéményszerű lyukon juthat az ember. A szűk kijáró kitágításával értem azt, hogy a „Homoródalmási barlang” trágárkincse a homoródalmásiaké — írja dült betűkkel Péterfy.

Annyira nem az övék, hogy annak értékesítésével a természetrajzi kincset megrongálni szabad lenne! Nem jogilag értem, hanem etnikailag, mely etikai elv azonban öszszevág a jövőbevaló látás révén a barlang természetrajzi-műkincsértékesítésével is a guánó mellett, melynek oly irányu értékesítésével kell foglalkoznunk, ami mellett azt meg nem rongáljuk, illetőleg legkevésbé rongáljuk meg.

Mert a denevérguánót tényleg érdemes értékesíteni és lehet is a változt irányelvek szemelött tartása mellett is.

Turisztikai szempont se tiltja ezt, mert hiszen az amugy is kevés férőhelyű és levegőjű barlangot megtisztítja a guánó eltávolítása. Tisztára kihordani mégse kéne, mert akkor a légyállomány megcsappan, ami a denevérállomány csökkenését vonja maga után, így aztán a jövőben nem lesz elég guánó. Ezenkívül kár lenne a denevérekért, mint hasznos állatokért is.

Tehát legcélszerűbbnek látszik vízhatlan (hosszukás) zsákokban kihordani a guánót a barlang szájáig. Onnan e zsákokat hátsákszerűen applikálva (alkalmazva) lehetne a szántók színhelyéig vinni. Egy szerpentin-utacska, no meg egy-két izléses hidacska jöhetne a Vargyasra, egyéb mű-dolog semmi! S nem is igen van több effélére szükség, iparvasutra legkevésbé.

Aggályos különben ennek a kifizethetősége (a Péterfy által irt módon); még sincs ott a guánó valami horribilis tömegekben, hisz a barlang kicsiny, alig 800 méter hosz-

szu, ami kimondva se sok, de a férőhelyek még sokkal kisebbek, ezen helyet nem tölti meg az ür (és guánó) hiszen kb. 16 ága van s nincs is mindenikben sok guánó.

Kérem tehát az illetékes urakat, hogy ezirányu tetteiknél óvatosan, a jövőbe látólag járjanak el; ma még nem késő!

És azon előnyt, — anyagilag is érte — ami a természeti kincsek, mint ilyenek hozhatnak, ne tessék kevésre becsülni. Amerikában a Niagara vizesénél bebizonyosult, hogy a látványosság megtekintéséért befolyó — bár tételenként mérsekelt díjakból — csaknem oly összeg jöhet be, mint azon elektromos energiából, amit a vizesénél létrehozta. Ezért a Niagara egy részére nem építenek már több turbinát.

Ott van, hogy más irányu példát is említsek ugyancsak Amerikában a National Park, melyhez hasonlót — persze nem oly óriási nagyt — a Székelyföldön is, míg van őserdő, sürgősen csinálni kellene (kapcsolatban véderdőkkel könnyen lehetne). Mindezekről azonban majd más alkalommal.

Bukaresti magyarok itthon.

A Bukarestben élő 60,000 főnyi magyarság közmívelődési egyesülete a múlt évben kirándulást tervezett ősi hazájának soha nem látott fővárosába Budapestre. A kirándulásra mintegy 500-an jelentkeztek iparosok, kereskedők, nagyobb részben olyanok, akik Románia fővárosában állandóan letelepedve élnek s voltak közöttük olyan magyar barát román ügyvédek és orvosok is, akik idegenbe szakadt véreinkkel testvéri barátságot tartnak fenn. A múlt nyár folyamán kitört második Balkán háború és az utána bekövetkezett kolerajárvány azonban megakadályozta akkor bukaresti testvéreink budapesti kirándulása tervét, hanem megvalósítását ez idénre halasztotta s a kirándulás idejét most a pünkösti ünnepekre állapították meg. A budapesti tartózkodást 4 napra tervezték, ami alatt meg fogják tekinteni a főváros nevezetességeit és egy napra kirándulnak a festői szépségű Visegrádra is.

A kiránduló magyarok a külföldi magyarság érdekeit is védelmező Nemzeti Népszövetséget kérték fel arra, hogy a látogatás programját előkészítse, részükre különböző helyeken kedvezményeket eszközöljön ki és őket a fővárosban kalauzolja. A Nemzeti Népszövetség készségesen vállalta ezt a programjának megfelelő feladatot, hiszen főcélja az, hogy az egész magyarságot egy táborba tömörítse társadalmi és valláskülönbőség nélkül és a külföldi magyarság és az anyaország között meglazult kapcsolatot visszaállítsa és erősítse.

Ennek a céljának a szolgálatában különös súlyt helyez a Nemzeti Népszövetség arra, hogy tagjai között a magyarságot megosztó politikai, társadalmi és vallási különbségek kiküszöböltesse olyan módon, hogy mindenki a saját vallási meggyőződésének megőrzésével és ápolásával az egységes magyar nemzeti társadalomnak elvégzett munkája értékéhez mérten hasznos és érvényesülő tagja lehessen és hogy a Nemzeti Népszövetségbe beszervezett egységes magyar társadalom legyen alapja az egységes magyar nemzeti államnak.

A bukaresti magyarság ezeknek a nagy érdekeknek felismerésével fordult a Nemzeti Népszövetséghez s megkeresésében kifejezetten arra hivatkozik, hogy a magyar nemzethez való tartozandóságát a vallás erkölcsi alapon álló és a magyar nemzeti néperdekeket felekezeti és társadalmi különbség nélkül szolgáló szövetséggel való kapcsolatban akarja külsőleg is kifejezésre juttatni. A Nemzeti Népszövetség igazgatótanácsa örömmel fogadta a bukaresti magyarságnak ezt a hazafias indokból fakadó megkeresését, mely alkalmul is szolgál arra, hogy a népszövetség a külföldi magyarság szervezésének első nagy lépését a bukaresti magyarok között megtehesse.

A böződujfalusi szombatosokról.

Irta: Nagy Mihály.

A székelység egy kis részéről egy töredékről akarok megemlékezni e néhány sorban. Erre a néhány családra magam is büszkén és önértékesen gondolok, mert én is a szombatosok közül származom. Azt hiszem, hogy ha másképpen nem is, de a Jókai regénye révén mineenki tud valamit a szombatosokról.

1 világ előtt a szombatosok már megszűntek létezni, csakis mint zsidókat ösmérik. Élnek és élni fognak ők még ezután is. Habár vallásilag tökéletesen átalakultak zsidókká, az azért a faji, a székely jelleg megmaradt továbbra is. Ezekre s zsidókra rá lehet mondani, hogy igazi, vérbeii székely zsidók.

Foglalkozásuk ma is az, mint az elődjüké volt. — Szántással-vetéssel és földmíveléssel foglalkoznak. Ragaszkodnak minden kis rőghöz, amit apáiktól örökölték.

Viseletükben is megtartották a székely jellegét, úgy, hogy aki nem ismeri őket, nem tudja megmondani, hogy melyik zsidó és melyik keresztény.

Mielőtt a szabad vallásgyakorlat nem volt megengedve, sok zaklatás és üldöztetés kellett elszenvedniök. Épen azért a szabad vallásgyakorlat behozatala a alkalmával, 2 családot kivéve, mind áttértek, a zsidó szokás szerint, a zsidó vallásra.

E két család idővel kihalt s így velük együtt a szombatosok is megszűntek.

Az áttért szombatosok pedig a legbüzőbb zsidókká változtak.

Belső életükről, saját valóban érdekes életmodjukról a legközelebbi alkalommal fogok bővebben megemlékezni. (Független Székelység.)

SZÉKELY GAZDA.

A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület, ugyanis mint vármegyei mezőgazdasági bizottság most tartotta XXXII-ik évi rendes közgyűlését Fefér Sándor alispán elnökletével. Az igazgató választmányának a vármegye múlt évi közgazdasági állapotairól és az egyesület működéséről szóló jelentését köszönettel fogadták s annak az egyesület közlönyében leendő közzétételét elhatározták. A számvizsgáló bizottságnak az egyesület 1913. évi számadásainak megvizsgálásáról szóló jelentését, valamint a folyó évi költségvetést s a működési programot jóváhagyólag vették tudomásul. Titkár javaslatára Fefér Sándor alispán az egyesület elnökének, Gyalóky Sándor főispán igazgatóválasztmányi tagnak és Czifra Sándor az egyesület alapítása körül kifejtett érdemei elismerésül az igazgatóválasztmány tiszteletbeli tagjának egyhangulag megválasztottak. Ezek után T. Nagy Imre kir. tanácsos, egyesületi titkár emelkedett hangra, tartalmas emlékbeszédet tartott néhai Becze Antal alispánról, az egyesület 30 évig volt nagyevű elnökéről, amelynek kapcsán Becze Antal arcképét, Márton Ferenc székely festőművésznek, a vármegye nagyráhatott fiának remek alkotása, az egyesület hivatalos helyiségében elhelyezték s megőrzésre az irodának átadták. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége alapszabályainak Függelékét a közgyűlés magáévá tette s annak az egyesület alapszabályaihoz való csatolását kimondotta. Végül indítvány folytán a földmívelésügyi miniszterhez felirat intézését határozták el a vármegye területére egy külön méhészeti szaktanító rendszerezése, illetve a sepsiszentgyörgyi székhelynek Csikszere-dába leendő áthelyezése iránt.

— Büntetendő üzletátruházás

A büntető törvénykönyv 386. §-a szerint csalásért büntetendő az, aki azon célból, hogy hitelezőit megkárosítsa, a bekövetkező hatósági végrehajtás előtt vagyonához tartozó értéktárgyakat elrejt, eltitkol, elidegenít, megrongál és adósságokat vagy ügyleteket kohol. Egy kereskedő hitelezője követelésének behajtását meghiusította azáltal, hogy nyilván annak károsítása végett, üzletét elidegenítette. A tábla a kereskedőt bűnösnek nyilvánította. Ez ellen az ítélet ellen a védő semmiségi panaszt adott be és abban azal érvelt, hogy csalás az üzletátruházásról szóló 1908. évi LVII. t.-c. rendelkezése következtében meg nem állapítható, amennyiben az átruházott üzlet, mint kielégítési alap a hitelezők követelését az átruházás után is fedezi. A Kuria 8756—1913. sz. alatt kelt ítéletében a semmiségi panaszt elutasította.

HIREK.

— **Szíves kérelem.** A „Székelyország” összes olvasóit őszinte szeretettel arra kérjük, hogy e lap minél szélesebb körben való terjesztésére egy pár jó szót, esetleg baráti levelezéseiknél néhány ajánló-sort ne sajnáljanak. Előfizetésükkel, hirdetési megbízásaikkal tegyék lehetővé, hogy a Székelyföld vármegyéit érdeklő szellemi kincseket összehordhassuk s azoknak illetékes helyükön érvényt szerezhessünk. Ehhez kérjük a hazafias támogatást.

— **Lapunk mai számának** első cikkét, melyet Dr. Horváth István írt és bocsátott rendelkezésünkre, ajánljuk az erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltség, a székelyföldi iparkamara, valamint összes székely lapársaink figyelmébe.

— **Dr. Koós Mihály** miniszteri osztálytanácsost a földmívelésügyi minisztérium erdélyrészi (székelyföldi) kirendeltségének vezetőjét, a király a voskorona-rend III. osztályával tüntette ki.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. Posoni Gábor, a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla tanácselnöke Orosz Mihály táblai titkárral az elmúlt héten fejezte be a szokásos hivatali vizsgálatát a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknél, melyet minden irányban behatóan megvizsgált. A tanácselnök és táblai titkár tiszteletére a kir. törvényszék bírói és tisztviselői kara, Dr. Haán Béla elnökkel az élén, szeredán este Barkóczy Albert Hungária-éttermében bankettet rendezett.

— **Dr. Bodó Sándor** marosvásárhelyi kir. főügyész e hó 20-án az ügyészség megvizsgálására, Kézdivásárhelyre érkezett.

— **Nagy István hírneves székely festőművész** pár hét óta Udvarhelyvármegyében, Nagyalambfalván tartózkodik. Székely tárgyképeket fest és az őszi tárlatra is készül. Alkalmunk volt beszélgetni a kiváló festőművésszel, aki hálásan emlékezik Csikvármegye nevelési alapjának kezelőségére, mely tanulmányai végzésében segítségére volt. Azonban most lenne a legnagyobb szüksége a hathatósabb támogatásra, amikor egy monumentálisabb alkotást produkálhatna, hogy így tehetségét bemutatva, jövőjét megalapozhassa. Ehhez pedig mindössze 5–6000 korona kellene, amit a gazdag Csikvármegye nevelési alapja, igen könnyen spendírozhatna már eddig is fényes dicsőséget aratott fia érvényesülése tekintetéből is. Nagy István székely festő-művésznél a legjobb helye lenne a segélyösszegnek. Hiszen azt ő sokszoros kamattal tudná visszatéríteni szülővármegyéjének. Ez ügyet ajánljuk Gyalóky Sándor főispán művészetért lelkesülő figyelmébe.

— **A tordai Rákóczi-ünnepély** rendezésére a Kulturház vezetősége a szükséges előkészületeket serényen folytatja.

20-adik évfolyam. 20-adik évfolyam

SZÉKELYORSZÁG

(„Székely-Udvarhely”)

Csik-, Háromszék-, Maros-Torda-, Tordaranyos- és Udvarhely-vármegyék pártoktól független, székely érdekű újsága a székelység előharcosa. Szerkeszti s kiadja BETEGH PÁL laptulajdonos. Előfizetési ára egész évre 10 K. félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.

6 nap

Szerda,
április hó
1
Hugó pk.

az új évnegyed kezdete. Ha előfizetése lejárt, siesen azt megújítani, hogy a „Székelyország” b. címére ezután is pontosan érkezzenek testvéri törekvés alapján, a nemzet-

főntartó elem boldogulásának forrásait feltárni, felszinen tartani a múlt, jelen és jövő tárgyilagos, politikától mentes, szigorúan igazságos, szeretetteljes latolgatásával. — Aki igaz székely, aki magyar, részt kell vegyen e nemzetet védő nagy munkából!

Mutatószámát bárhova küld a „Székelyország” kiadóhivatala Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon sz. 15.

— **Székely küldöttség a minisztereknél.** Udvarhelyvármegye és Székelyudvarhely város közönsége nevében egy fáradságot, költséget nem kímélő küldöttség tisztegette az egyes minisztereknél a székelyudvarhely-csikszeredai, már régen törvénybe iktatott vasutvonal kiépítése, a székelyudvarhelyi állami polg. leányiskola felépítése és Székelyudvarhely városban a 82-ik ezred törzsének elhelyezése ügyében. Az önzetlen és a közérdekért fáradozott küldöttségben: Ugron János főispán, Báró Daniel Gábor valószínű belső titkos tanácsos, Ugron Zoltán orsz. képviselő, Dr. Sebesi János alispán, Gotthárd János polgármester, Vajda Ferenc ref. esperes, Koncz Ármán gyógyszerész, Szöllősi Samu szeszgyáros, Dr. Szöllősi Ödön ügyvéd, Simó Mátyás városi pénztárnok, Persián János, Florián Kristóf, Fernengel Gyula kereskedők és Budapestről csatlakozott Dr. Solymossy Lajos nyug. főreálisk. igazgató. A kereskedelemügyi miniszter elismeri a vasut nagyföntosságát, de ezidő szerint a kiépítését nem ígérheti. Automobiljáratot helyezett kilátásba. A közoktatásügyi miniszter a polgári leányiskola kiépítését rövid idő kérdésének nyilvánította. Az internátust azonban elvi okokból nem helyesli s arra biztosítékot nem nyújthat. A honvédelemügyi miniszter a katonaság elhelyezésére vonatkozó méltányos kérést támogatja. A hadügyi miniszter a kérést legmelegebb figyelemmel kíséri. A hadügyminiszternél Ugron Zoltán orsz. képviselő beszélt német nyelven, a többi miniszternél és első sorban Gróf Tisza István

miniszterelnöknél pedig Dr. Sebesi alispán tolmácsolta a küldöttség kívánalmait.

— **Csikoármegye** törvényhatósági bizottsága tavaszi rendes közgyűlését Gyalóky Sándor főispán elnökle alatt minap tartotta meg. A közgyűlés — ritkaságként — este fél hét óráig, megszakítás nélkül tartott s a legutolsó tárgynál is 50–60 tag szavazott. A főispán indítványára a királyt betegségéből való felgyógyulása és a trónörököszt 50-ik születési éve alkalmából üdvözlük. Az alispáni jelentést, melyet Fejér Sándor alispán terjesztett elő, kinyomatják. A képviselőválasztói köröket megállapították. Az uzvölgyi utat a békási vonal befejezése után kiépítik, a kásonjakabfalvi fürdői utat tvh. közut lesz. Szabályrendeletet alkottak a községi erdők rendtartásáról, a vadászati jog értékesítéséről, tűzrendészet stb.-ről. Szász Gyula m. aljegyzőt, Balás Dénes irodaigazgatót, Péter István várnagyot nyugdíjazták, Puskás Adolfné és Dr. Mülfay Edéné özvegyi nyugdíjat kapnak. Dr. A. y Endre, Köllő János, Dr. Márton László, Wellman Géza, T. Nagy Imre, Bartalis Ágoston, Dr. Ujfalusi Jenő, Mikó Bálint, Dr. Sándor Gyula, Dr. Gaal Endre, Pálffy András, Dr. Sándor Gábor, Dr. Benke Antal, Elthes Zsigmond, Dr. Imecs János, Dr. Szini János, Lázár Miklós, Dr. Bocskor Béla, Dr. Elthes Gyula, Dr. Tiltscher Ede, Dr. Novák Albert, Dr. Fejér Antal, Dr. Györgypál Domokos, Dr. Daradics Felix, Zakariás Lukács és Dr. Nagy Béni a központi választmány tagjainak választottak. Domokos Sándor és Erőss József egyhangulag iettek vármegyei aljegyzők, míg szavazat útján Fejér György és Kovács Árpád szolgabíráknak választottak. A magánjavak segély-és ösztöndíjak adományozásáról szabályzatot alkottak s ezzel kb. háromszorosra emelkedik a kiosztásra kerülő pénzek összege. Antal és Nemec tervei alapján kimondták a vigadó átalakítását, amelyet nagy részben az erdészeti hivatalok foglalnak majd el. A mostani földmívelési iskola telkén új palotát építenek, a hol modren színház, bál- és hangversenyterem, uri kaszinó, muzeum és könyvtár lesz. Az új kórház számára telket adtak s a pályázatot az alispán közelebből kihirdeti.

— **Búcsuzó tanácsos.** Négy évtizednél hosszabb közszolgálat után, 70 évvel vállaimon érzem, hogy elérkezett a nyugalom ideje, ezért helyemről önként távozom és azt más, fiatalabb erőnek engedem át. Ez a természet rendje. Az öregeket a fiataloknak kell felváltaniok. Fájó szívvel válok meg hivatalomtól, mely 41 és fél év alatt annyi örömet és gyönyörűséget adott nekem, hol kellemetlenségem nem volt soha egy percig sem... Többek között így vesz búcsút egy tiszteletre méltó köztisztviselő: Fogarasi József Torda város tanácsosa az ő közönségétől. Minden szavának sulya van. Keresetlen, egyszerű kifejezései nehéz

pörölyként hullanak szívünk kurjaira és önkéntelenül is mély érzésre készítenek... Isten áldja Józsi bácsi! A becsülettel végzett érdemes munka után, találjon édes pihenést és új életerőt polgártársai s mindnyájunk őszinte szeretetében!

— **Negyedszázéves jubileumot** tart a Nagyborosnyói önkéntes Tűzoltó-egylet pünköszt másodnapján, amikor nagy népiünnepélyt rendez. Az ünnepélyre meghívta a megyei tűzoltóegyleteket is.

— **Öz. Risdorfer Jánosné** szül. nádasi Tersztyánszky Zsuzsanna — mint részvétellel értesülünk — május 18-án 78 éves korában meghalt Budapesten. Temetése áldozó csütörtökön általános nagy részvét mellett történt meg Nyíregyházán, hol boldogult férje városi főjegyző hamvai is pihennek. Igen kedves, rokonszenves uri asszony volt. Az elhunytban Révész János nagybányai evang. lelkész, az ev. egyház orsz. főjegyzője édes anyját, Zempléni I. Árpád író, a Petőfi- és Kisfaludy-Társaság tagja pedig anyósát gyászolja.

— **Erdély határainak** katonai megerősítése érdekében Sághy Gyula orsz. képviselő indítványt tett Pozsonyvármegye közgyűlésén. A közgyűlés ez indítványát — rövid módosítással — elfogadta.

— **Utazás a kolozsvári országos dalosversenyre.** Az Országos Dalos Szövetség által Székelyudvarhelyen 1914. aug. 17- és 18. napjain tartandó dalosünnepet megelőzően Kolozsváron négy napig tartó dalosverseny lesz. Erre a versenyre 6 K. részvételi díj ellenében a székelyudvarhelyi dalárda pártoló tagjait kedvezményes vasuti jegyet, ingyenes elszállásolást és az egyes előadásokra belépti jegyet kapnak. A dalárda ezuton felkéri azokat a pártoló tagokat, akik az említett kedvezményeket igénybe akarják venni, hogy evégett Nagy Pál vármegyei irodatiszt, dalegyleti titkár nál e hó 28-ikáig jelentkezzenek, ugyanez időig a részvételi díjat is beszolgáltatván. Későbbi jelentkezésekre az irt kedvezmények már nem biztosíthatók; éppen azért a dalárda kéri, hogy az adott határidőt a pártoló tagok pontosan figyelembe vegyék.

— **Négy középiskolai osztályt** végzett fiú — hat esztendő alatt hadnagy lehet — írja a „Külügy-Hadügy” katonai szemle. A tiszthiány enyhítése céljából felállított 4 új katonai főreáliskolába (Pozsony, Kassa, Marburg, Krakó) most már a középiskolák IV. osztályát jó eredménnyel végzett növendékeik is fölveszik. Pályázati felhívás: Grill cs. és kir. udvari könyvkereskedőnél Budapest, V. Dorottya u. 2. sz. kap. ható. Közvetlen felvilágosítást pedig a honv. miniszt. 11. és a hadügymin. 6. osztálya nyújt.

— **A kobásznai katolikusok** nevében Pénzes László plebános, Pásztor Ferenc gondnok és Cselt Imre hitközségi jegyző, püspöki és belügyminiszteri engedély alapján

arra kéri a hazafias érzelmű és vallásos gondolkodású emberbarátokat, hogy nemes-szívű adományaikkal tegyék lehetővé a magyarságnak védőbástyául szolgáló kovásznai székeység temploma építésének befejezését. Az adományok az imecsfalvi róm. kath. lelkész hivatal címére küldendők.

— **A székegy főváros** Marosvásárhely múlt évi gazdasági állapotáról számol be a most kiadott tekintélyes füzet. E szerint a város értékvé vagyona 46 millió 626 ezer 371 korona 9 fillér, szenvedő vagyona 19 millió 673 ezer 918 K 63 f, tiszta vagyon tehát 26 millió 852 ezer 452 korona 46 fillér. A vagyon-leltár kivonata szerint, a 46 millió nyers vagyonból 36 millió hajt jövedelmet s nem jövedelmező vagyona 10 millió, melyet ha levonásba hozunk a 27 milliónyi tiszta vagyonból, akkor is marad 17 millió jövedelmező vagyon.

— **Az idei aratásra** a 12. hadtesthez tartozó katonák szabad-ságolása, július 19 től augusztus 8-ig terjedő három hétre történik.

— **Vadász-gyűlés.** A székegyudvarhelyi Vadász Társaság, Embery Árpád elnök vezetésével, e hó 17-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. Négy tagot töröltek és hét újat felvettek. Az új tagok: Balázs János, Kollár Sándor, Kovács Gábor műszaki főtanácsos, Szabó János, Szathmáry Ferenc, Veres Dénes és Zathureczky Lajos. A társaságnak jelenleg 59 tagja van. A költségvetést elfogadták, a lőpénzeket és lődijakat a múltévi szerint alapították meg. Dr. Kósa János ref. koll. tanárt pénztárnoknak és Szabó István föld-birtokost intézőnek választották. A folyó évre választmányi tagok lettek: Balázs Sándor, Csiki Lajos, Dr. Ferenczy Béla, Kovács Gábor, Dr. Mezey Ödön és Nagy Miklós. A tagdíj fizetésére szigorú szabályt állapítottak meg.

— **Leánygimnáziuma** is lesz ez évi szeptembertől kezdve Marosvásárhelynek. A felsőbb leányiskolához csatolt leánygimnázium és internátus már szept. elsején megnyílik s a jelentkezéseket a felsőbb leányisk. igazgatósága elfogadja. Prospektust díjtalanul küldnek.

— **Az erdélyi fürdők** fejlesztéséről Miklós Armand nagyérdekű cikket írt az „Erdély” c. honismeretű folyóirat legújabb (4.) számában. A cselekvésre egyenesen a legilletékesebb faktor: az Erdélyi Kárpát-Egyesületet szólítja fel igen helyesen. Együttal figyelmet érdemlő programmal is szolgál. Egyöntetű és központi kezelést, illetve vezetést ajánl. Hathatós reklámozást, kedvezményes vagy legalább körutazási vasuti jegyek kieszakölését javasolja, amint azokat akár a balatoni vagy tátrai utazásnál igénybe lehet venni. A fürdő ügyi osztály vezetésébe okvetlen be kell vinni az üzleti teleményességet is, aminek hasznosan való értékesítését az ásványvízforgalom növelésében lehet joggal remé-

lenünk. Gratulálunk a komoly tanulmányról tanuskodó cikkhez és várjuk minél előbb az E. K. E. mozgalmát!...

— **Az iparfejlesztő főispán.** Ugron János, Udvarhelyvármegye főispánja, uemcsak névleg iparfejlesztő bizottsági elnök, hanem tényleges fáradozásával a címre reá is akar szolgálni. Ezt igazolja legújabb eredményes közbenjárása, mellyel kieszközölte, hogy a székegyudvarhelyi csizmadia kisiparosok 1500 pár katonai bakancsot szállíthatnak és így valamelyes munka alkalom lesz számukra. Nagy előny, — ami nélkül különben elszegényedett kisiparosainak pár év óta a hasonló szállításokban részt nem vehettek — hogy az anyagbeszerzéshez előleget kapnak. Mi bizunk székegy kisiparosaink törekvéseiben s meg vagyunk győződve, hogy a multban is tanusított szolid kivitelű munkáikkal ezuttal sem vallanak szégyent. Bizony szükséges volt, hogy néh. Sofymossy Endre helyett újabb hathatós támogatót nyerjenek a székegyudvarhelyi kisiparosok, kik közül oly sokan vettek kezükbe vándorbotot...

— **Székegy Társaság.** A kézdí-vásárhelyi Székegy Társaság a Korona vendéglőben ülésezett. Foglalkozott a berecki internátus iparos tanulóinak ruhasegély-ügyével, a vámkérdésről szóló jelentéssel, a szövetségi közgyűlés meghívójával, valamint a Székegy Irodalmi Társaság alakulásával és más tárgyakkal.

— **Méhészeti előadást** tartott Nemes Győző sepsiszentgyörgyi méhészeti szaktanító áldozócsüörtörtökön délután Székegyudvarhelyt, Derzsi Samu méhész-egyleti alelnök méhészében.

— **Néptanítók részére** a pápai, stubnyafürdői és székegykereszturi állami tanítóképző intézeteknél folyó évi július 14-től 31-ig 20—20 hallgatóval méhészeti tanfolyamot tartanak. Ingyen elszállásolást, ételmezést, arképes igazolvány alapján váltott fél III-ad oszt. jegy árát kapják. Kaptárkészítést is tanulni fognak s azokat és egyéb kezelési eszközöket adománykép magukkal vihetik. Egy koronás bélyeggel ellátott kérvények — a tanítóképző megnevezésével — a m. kir. földmivelésügyi miniszteriumhoz címezve június hó 1 ig benyújtandók.

— **Dr. Jenáki Ferencet**, a kézdí-vásárhelyi róm. kath. főgimnázium egyik ambiciózus fiatal tanárát, bölcsészettudornak avatták a kolozsvári egyetemen. Jenáki Ferenc Bereczk községben, Gábor Áron falujában született s ezelőtt tíz évvel érettségizett abban az intézetben, ahol most tanár.

— **Torda-aranyos-bármegye** törvényhatósági bizottsága Dr. Betegh Miklós főispán elnöklésével tartotta meg tavaszi rendes közgyűlését, melyen a tagok nagyszámban vettek részt. A közgyűlés több politikai természetű ügyet intézett el. Dr. Vertán Endre indítványára pedig Torda városnak önálló választókerületté tételét kérelmezik. Az E. K. E. vármegyei osztályát esetről-esetre hathatósan fogják támogatni. A honvéd főreáliskolai alapítványra Bölöni Józsefet ajánlják. Az utbiztosokról és állattenyésztésről szabályrendeletet alkottak. Dr. Boér Kálmán főszolgabíró a VIII. fiz. oszt. ba előléptette. Almássy Ferenc és Endes Sándor körjegyzőket nyugdíjazták.

— **Fürdők és fürdőzők.** A Társadalmi Múzeum kiadásában „Munkásfürdő” (írta Hlavács Kornél miniszteri titkár bíró), „Népfürdő Iskolafürdő” (írta Pataki Béla) egy füzet jelent meg, amely hivatalos adatok alapján foglalkozik Magyarország tisztasági fürdőivel. De tartalmaz nép-, iskola- és gyári fürdőterveket s költségvetéseket is, hogy a fürdők létesítését megkönnyítse. Az Országos Magyar Népfürdő Egyesület (Budapest, VI. Liszt Ferenc tér 19.) díjtalanul küldi meg ez érdekes könyvet és összes kiadványait az érdeklődőknek. A saját költségén küld vidékre szakelőadókat a népfürdőügy ismertetésére és ingyen készített a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó nép-, iskola- és gyári fürdőterveket s költségvetéseket. A fürdők- és fürdőzőkkel különben egyik közelebi számunkban foglalkozunk.

— **Kirakatrendező szakiskola.** A kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete oly kirakatrendező felsőbb szakiskolát létesített Budapesten, amelyben a kirakatrendező pályára készülők magas színvonalu kiképezést nyerhetnek. Érdeklődőknek tájékoztatást ad a szakiskola igazgatója: Lázár Mór Budapest, IV. Kosuth Lajos utca 9.

— **Vasuti póthatáridő meghosszabbítás.** A magyar államvasutak igazgatósága a berni egyezmény alapján, rendeletet adott ki, mellyel a Predealon át Romániába rendelt kocsirakományu teher árukra május hó 15-től kezdve újabb rendelkezésig három napi póthatáridőt állapított meg. E póthatáridőt az érvényben levő fuvarozási határidőn és póthatáridőn kívül érvényesíti, de élő állatok, friss hus, leölt baromfi, lőtt vad, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás küldeményekre nem nyer alkalmazást.

Nyomtatva és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székegyudvarhelyt.

Automobilverseny Székegyudvarhelyt Rendőrkapitányi intézkedés.

A királyi magyar Automobil-Club által rendezendő 7 napos turaut alkalmából Szakáts Zoltán rendőrfőkapitány a következő rendeletet bocsátotta ki:

A kir. magyar Automobil-Club által rendezendő automobil verseny résztvevői, mintegy 40 automobillal, **folyó hó 27 én** (szerdán) délelőtt 11 órától d. u. 3 óráig terjedő idő alatt vonulnak át városunkon. Közhirre teszem, hogy az automobiloc akadálytalan átvonulása érdekében, valamint esetleges szerencsétlenségek kikerülése és a rend fenntartása céljából, **Felsőboldogfalváról Székegybetlenfalva felé haladó útvonalon a széké közlekedést a jelzett időre megtiltom** s a közlekedést — kivételes, indokolt esetben — csak azoknak engedem meg, akik ezen szándékukat hozzám, az utaszkasz elzárása előtt bejelentik. Felhívom a lakosságot, hogy fentti rendelkezésemet szigoruan tartsa szem előtt s az átvonulás ideje alatt az utcai közlekedésnél úgy saját személyére, mint különösen a **felügyeletre szoruló gyermekekre** vigyázva, — lehetőleg csak a gyalogjárót vegye igénybe. A jelzett útvonal mentén fekvő udvarokon levő kutyák és más házi állatok, az átvonulás ideje alatt, zárva vagy megkötve tartandók. Jelen rendeletem ellen vétőket a kih. btkv. 78. §-a alapján **200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel** fogom sújtani. Székegyudvarhely, 1914. május 23. Szakáts Zoltán s. k. rendőrfőkapitány.

— **Az Apolló nagy mozgó** ma (vasárnap) két előadást tart: d. u. 4 és este 8 órakor.

Téli szalámi 1 kgr. 3 K 40 f
Hol?!
Gáspár Testvérek
Székegyudvarhelyt

Erdélyben egy ásványvíz vagy melegvíz fürdő, vagy egy fürdő építésre alkalmas ásványvíz vagy melegvíz forrás, birtokkal vagy erdővel kerestetik megvételre, vagy több ideai haszonbérletre. Ajánlatok rajzzal, leírással és ármegeggyezéssel e lap kiadóhivatalába küldendők be.

Pünkösdi kuglóf!

Egy világos fei ezen receptet kiadja és kísérletet tesz!

Hozzávaló: 25 dkgr. vaj, 20 dkgr. cukor, 7 tojás, ezeknek fehérjét habra verve, 50 dkgr. buza liszt, 1 csomagocska **Dr Oetker-féle sültőpor**, 10 dkgr. mazsola, 10 dkgr. fekete szőlő, 5 dgr. citromát. Egy fél citromnak a lereszelt sárgája, kevés só, 1/8—1/4 literig tej.

Készítés: A vajat keverd habosan, adj cukrot, tojássárgát, tejet, sőt, lisztet hozzá, vegyítsd össze a sültőporral és azután a mazsola, a fekete szőlő, a citromát, a citromsárga és a tojás habbal. A keveréket helyezd egy zsírral kikent és mandulával behintett formába és süsd a kuglófot egy és fél óráig.

Jegyzet: A tésztához adj annyi tejet, míg a kanálról vastagon lefolyik.

Borbély- és fodrász

termemet a mai kor igényeihez képest ujonnan átalakítottam. A n. é. közönség szíves pártfogását továbbra is kérve, vagyok kész szolgálatra: **György Viktor** borbély és fodrász **Székelyudvarhelyt**, Deák-tér, kollegium épület. — **Egy jó családból való fiatal tanulóknak felbeszek.**

BUTOR.

Aki jó és tartós butort akar vásárolni, az forduljon hozzám **BALÁZS KÁROLY** butorkereskedőhöz, hol raktáron vannak remek kivitelű kőris, cseresznye, tölgy, szil és diófa háló szobák és ebédlőberendezések vas- és rézbutorok, márvány mosdók és felszerelések. Saját műhelyemben készülő izléses és tartós kárpitos áruk, szalon és angol bőrgarnitúrák és eszteregályos áruk. Minden munka jótállás és szigorú felügyelet mellett készül! A helybeli ipar érdekében szíves pártfogást kér.

Balázs Károly

asztalos, eszteregályos, kárpitos és butorkereskedő.

Vizsgai írás-lapok

legfinomabb papiroson, olcsó árban beszerezhetők **BETEGH PÁL** könyv-, zenemű-, papiros-, író- és rajzszerkeszkedésében **Székelyudvarhelyt**.

Tanító vagy? Akkor használd a Módszeres Szépirási Irkákat, melyeket a székelyudvarhelyi tanítók szerkesztettek. Eladási árából 10,00 a Tanítók Otthonát illeti. Hét féle mintában 2 és 4 fillér darabja. Páratlanul finom a papirosa, célszerű a beosztása. Kapható **Betegh Pál** kiadónál **Székelyudvarhelyt**.

MAGYAR FÖLDRAJZI INTÉZET

VILÁGATLASSZA

SZERKESZTIK:

KOGUTOWICZ KÁROLY Dr és LITKE AURÉL Dr.

130 térképlapja 100 fő és 210 melléktérképet tartalmaz, névjegyzéke pedig több, mint 130,000 helynevet. o o

E mű 16 füzetben lesz teljes, melyek havonta jelennek meg s 8-8 térképet tartalmaznak. o o o o o o o

Az egyedüli magyar nagy kézi atlasz, mely a művelt közönség minden ilyen atlással szemben támasztható igényét kielégíti.

Ára a 16 füzetnek illusztrált és értékes szöveggel . . . korona 50—
a füzetekhez való diszes félbörgyűjtőknak " 10—
Megrendelhető a diszes félbörgyűjtő kiadás is (megjelenik 1914. októberben) " 60—

Három koronás havi részletfizetésre is kapható. Bővebb felvilágosítást, prospektust, mintalapokat stb. küldenek a könyvkereskedők vagy a kiadó Magyar Földrajzi Intézet Részvénytársaság Budapest, V. Rudolf-tér (Margithid, pesti hídő.)

A homoródi járás főszolgabírájától.

Szám 1929-1914. k. i.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó székelydályai körben, a nyugdíjazás folytán megüresedett

körjegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Felhívom azokat, kik ez állásra pályáznak, hogy kérvényüket az 1883. évi I. t.-c. 6 §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-a értelmében szereljék fel s hozzám **e hó 27-ikéig bezárólag** adják be. A későbbben érkezőket nem fogom figyelembe venni.

JAVADALMAZÁS: 1. Fizetés 2000 korona. 2. Iroda-átalány 260 korona. 3. Uti átalány 200 korona. 4. Szolgatartási átalány 180 korona. 5. Lakás- és irodahelyiség természetben.

A választás napját később fogom kitűzni.

OKLÁND, 1914. évi május hó 12-én.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró.

Unitárius Konfirmációi Em-lékkönyv képekkel. Irta:

Demeter Dénes pap. Kapható a Székelyország kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt.

Újságpapiros kiló számra (nagyobb vételnél kedvezményes ár) olcsón kapható a „Székelyország” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31. sz.

Vasárnapi Könyv

Kiadja az
Országos
Közművelődési
Tanács

Minden héten egy füzet jelenik meg.

A Vasárnapi Könyv tartalma:

Képek és életrajzok a munka, a tudás a történet kiváló egyéniségeiről.

Útleírás, földrajz, történet.

Ipar-, technika- és természet-

tudomány. Fizikai és vegyszeri ismeretek. Az ipari találmányok és újítások magyarázata. A modern technika vívmányai. Tájékoztatás a fejlődő gazdasági élet új eszközeiről.

Hasznos tudnivalók.

Az egészség megővéséről, az élelmiszerekről. Népszerű törvénytárgyalások.

Egy példányt félévre 1 K 50 fillérért minden szombaton bérmentve küld az Országos Közművelődési Tanács Budapest, IV., Ferenciek tere 3.

Homoród Járás Főszolgabírájától.
Szám 1872-1914. ki.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött lövétei segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: 1000 kor.

A főjegyző a magánmunkálatok felét átadja, s lakásról gondoskodik.

Felhívom azon okleveles jegyzőket, a kik ez állást elnyerni ohajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám május hó 27-ig nyújtsák be.

A választást f. hó 30-án d. e. 10 órakor fogom Lövéte nagyközség házában megtartani.

-Okland, 1914 évi május hó 9-én.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró.

NEMESEK

UDVARHELYVÁRMEGYE NEMES CSALÁDJAI.

Szerkesztette: **Pálmay József** családfőrténetíró Marosvásárhely. Magyarország Cimeres Könyvének ügyvezető szerkesztője. Ara tűzve 16 K. Kapható **Betegh Pál** könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E diszesen kiállított, családi cimerekkel dusan illusztrált mű, igen becses családtörténeti adatokat foglal magában.

Szemere László Madártani állomása

Csíkzsögöd.

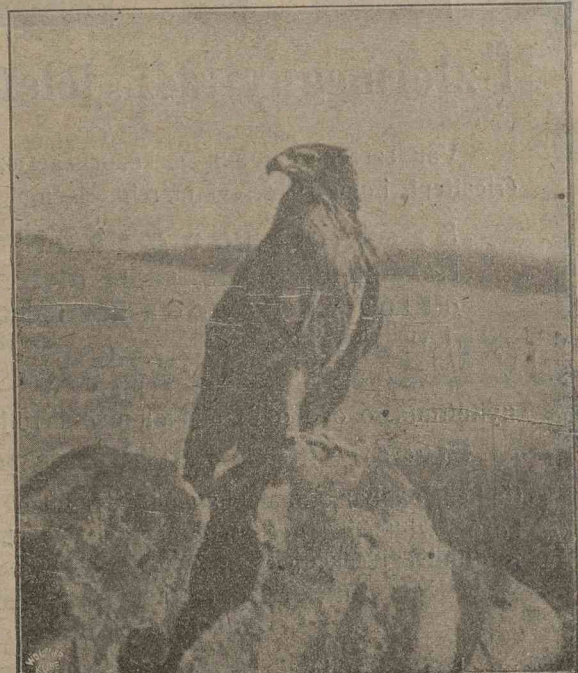
Mint preparáló intézet rendelkezésére áll a nagyközség- és intézeteknek Nemesak madarak, de

bármily nagyságu emlősök

fej- és szőnyegkidolgozások és két-éltűek dermoplastikai kidolgozására is elsőrendű szakérő van alkalmazva, tehát ezen munkák is mindég és korlátlan mennyiségben elfogadtatnak.

Mesterséges fészekodvak.

(A lőtt madarak és állatok sebei a száj és orr kóccal eldugandó, a csomaglás előtt a test lehűlését be kell várni, egyébként késedelem nélkül kell postára tenni — illetőleg 10-kilogram súlyon felül vasútra gyorsárként — szilárd vázu ládában fagyapot vagy papiros közé szellősen csomagolva.)

A HAZAI CIPŐIPAR TERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHIRŰ

Turul CIPŐK

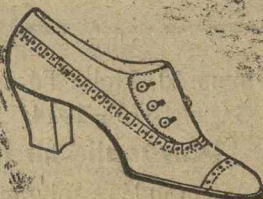
TURUL CIPŐGYÁR R.T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.

Cikk 256 Chevreau fűzőcipő . . . K 10-
257 Chevreau Goodyear . . . K 13-50
6095 Chevreau Goodyear.
La minőség . . . K 16-

Cikk 92 Box fűzőcipő . . . K 10-50
80% Chevreau fűzőcipő . . . K 11-
6085 Box fűzőcipő American
Style . . . K 12-
110 Chevreau Goodyear . . . K 16-

Cikk 405K Chevreau gombos-
félcipő . . . K 9-
483 Chevreau Goodyear K 11-50
415 Chevreau Goodyear
La minőség . . . K 14-

Cikk 402 Chevreau félcipő . . . K 9-
401 Chevreau Goodyear K 12-
486 Barna Chevreau
Goodyear . . . K 13-

Cikk 349 Chevreau gomboscipő K 11-
346 Barna Chevreau,
Goodyear . . . K 12-
Cikk 362 Chevreau Goodyear K 14-50
1555 Lakk szövetbetéttel K 16-50

FIKRAKTAR,
SZÉKELYUDVARHELY,
KOSSUTH-UTCA 9.

Ingyen

ADUNK
HASZNÁLATRA

MŰVESZI KIVITELŰ TŰZ ÉS
BETÖRÉSMENTES ÚJ PANGOL

TAKARÉKPERSELYT
BÁRKINEK

Tízper

PESTMEGYEI
TAKARÉKPÉNZTÁR R.T.
BUDAPEST, IV. KÖRÜLTER, 8

1848

eredeti angol, francia és amerikai
toalett modellt közül a BUDAPESTI
BAZÁR egy évfolyamában előfize-
tési ára: negyedévre 250 korona. Ingyen mutat-
ványszámot küld a „Budapesti Bazar”
Budapest, VIII. Baross utca 22. (Bpesti Bazar-ház.)

Ne feledje el,

hogy hirdetéseink gondos át-
olvasása önnek valószínűleg

hasznára lesz.

Aki a „Székelyország”-ban
hirdet, annak sikere van. A
hirdetés szövegezésében szíve-
sen segítünk. Hirdetőinknél
történő megrendeléseinek és
bevásárlásának — saját érde-
kében — a „Székelyország”-ot
felemlíteni szíveskedjék.

Imakönyvek

igen nagy választ-
ékban olcsó árak
mellett kaphatók

Róm. kath. és ref. hívők számára
a „Székelyország”-kiadóhivatalában

Követeljük

minden kávéházban, pen-
déglőben, olvasó- és tár-
saskörben a

Üzletmegnyitási jelentés.

Van szerencsénk a n. é. közönséget ezuton is
értesíteni, hogy 1914. évi március 1-én

Székelyudvarhelyt,
Kossuth-utca 2-ik szám alatt a
o Flórián Bogdán házában o

ÜZLETHELYISÉGET

nyitottunk. o o o o Ez alkalommal kérjük, hogy
Eredeti Singer varrógépekben

tűkben, olajban, fonalakban és selyemben mutat-
kozó szükségletének fedezése végett hozzánk
fordulni szíveskedjék. Kiváló tisztelettel:

Singer Co. varrógép rész. társ.
Székelyudvarhely

„Székelyország”-ot.

Javításmentes tetőfedések és
falburkolások

Eternit

PALABÓL

Csak akkor valódi
ha minden lapon
az
Eternit
törvényileg védett
szóvédjegy dom-
bornyomásban
látható.

ETERNIT-MŰVEK
HATSCHEK LAJOS
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY-UT 33.
GYÁR: NYERGESÚJFALU

KÉRJEN
MINTÁT ÉS ÁRJEYZÉKET.

Elárusító: RIEMER K. GUSZTÁV, SZÉKELYUDVARHELYT